

Miliardy eur lietajú po Európe aj v tomto roku a pozornému divákovi by nemalo ujsť, od koho a ku komu putujú. Zvlášť, keď svoje stávky majú v hre aj slovenskí daňoví poplatníci.

Tentokrát začneme in medias res. Medzinárodný menový fond uvoľnil po splnení podmienok Grécku ďalšiu tranžu vo výške 3,25 mld. eur. Gréci ale príliš nejasajú, nezamestnanosť sa ešte v minulom roku prehupla cez 25% a vyhliadky nie sú príliš optimistické ani na rok 2013. Nové pôžičky naďalej zvyšujú grécke zadlženie a súboju s astronomickým dlhom nepomáha ani neustály prepád ekonomiky, ktorý Grécko pravdepodobne zaznamená rekordný šiesty rok po sebe.

Vynaliezaví Gréci však našli spôsob, ako splatiť svoje dlhy prakticky okamžite. Stačí, ak im Nemci zaplatia 160 miliárd eur ako odškodnenie za okupáciu počas druhej svetovej vojny. Berlín splatil Grékom dohodnuté reparácie z roku 1946 ešte v 60. rokoch minulého storočia, ale o to tu zrejme nejde. Ožívajú v Európe opäť démoni minulosti?

Negatívny vývoj španielskej ekonomiky sa odrazil aj na objeme nespĺcaných úverov, ktoré počas minulého roka vyskočili z 8% na 11,5%.

Španielske banky dostali svojich 35 miliárd z prislúbenej 100 miliardovej pomoci ešte v decembri. Celkový apetít však môže byť pokojne väčší. Omnoho väčší. Negatívny vývoj španielskej ekonomiky sa odrazil aj na objeme nespĺcaných úverov, ktoré počas minulého roka vyskočili z 8% na 11,5%.

Našinec má obvykle iné starosti ako sledovať zdravie španielskych bánk. Možno však spozornie, keď si uvedomí, že na pomoci poskytovanej z Európskeho stabilizačného mechanizmu sa podieľame aj my. Aj tak sa dnes pestuje európska súdržnosť: miliardou sem, miliardou tam.

Dohoda o pomoci sa však rodí pomerne ťažko na Cypre. Cyprus síce na záchranu verejných financií a bánk potrebuje len drobné vo výške 17 miliárd eur. Troika sa ho však podobne ako ostatné krajiny, ktoré pomoc dostali, snaží dotlačiť k splneniu podmienok. A to nielen vo forme znižovania deficitu, ale najmä zmenou nastavenia, pre ktoré je Cyprus považovaný za daňový raj. Tento status je totiž trňom v oku mnohých európskych krajín.

Vyšetovanie preukázalo, že bývalý pokladník vládnej strany mal na svojom účte vo Švajčiarsku 22 miliónov dolárov.

To však politikom nebráni svoje peniaze do daňových rajov ukladať. Po škandáli, v ktorom sa prevalila existencia švajčiarskych účtov gréckych verejných funkcionárov, zažíva svoj aj Španielsko. Vyšetovanie preukázalo, že bývalý pokladník vládnej strany mal na svojom účte vo Švajčiarsku 22 miliónov dolárov. Zdá sa, že funkcie pokladníkov sú celkom výnosné naprieč Európou.

EÚ je o krok bližšie k zavedeniu dane z finančných transakcií.

Cieľom Camerona pravdepodobne nie je opustiť EÚ, ale vyjednať Británii lepšie podmienky a väčšiu nezávislosť od Bruselu.

Po rozbehnutí iniciatívy za vyššie počty žien v dozorných radách akciových spoločností si tento krát zobrali na mušku veľmi dôležitú tému: politiku jedinej príručnej batožiny niektorých nízko nákladových leteckých spoločností.

Za zamyslenie stojí fakt, že budovatelia lepších zajtrajškov sľubujúci hory-doly sami odpratávajú svoj kapitál z krajiny, ktorej vládnu. Možno by sme namiesto kritizovania posledných ostrovčekov slobodných ekonomík mohli časť ich filozofie uplatniť aj v našich zákonoch. Zatiaľ totiž robíme presný opak, čo vytláča z krajiny nielen peniaze pochybného pôvodu.

EÚ je o krok bližšie k zavedeniu dane z finančných transakcií. Zatiaľ síce nebude zavedená vo všetkých členských štátoch, keďže ju zablokovala Veľká Británia, eurokomisár pre dane a colnú úniu Algirdas Šemeta však plánuje predložiť návrh na jej zavedenie v 11 krajinách, ktoré sa o zámere vyjadrili pozitívne. Medzi týmito krajinami je aj Slovensko, ktoré z dvíhania daní a poplatkov spravilo za posledný rok národný šport. Aspoň nejaká náplast' za národný futbalový štadión, ktorý ešte pár rokov ostane iba na papieri.

Vrásky na čele eurokratov naďalej pridáva Veľká Británia. Premiér David Cameron v stredu rétoricky pritvrdil, keď k tradičným výčitkám voči EÚ (deficit demokracie, byrokratické smernice) dodal, že v prípade víťazstva vo voľbách usporiada na britských ostrovoch referendum o zotrvaní či vystúpení z Únie. Cieľom Camerona pravdepodobne nie je opustiť EÚ, ale vyjednať Británii

lepšie podmienky a väčšiu nezávislosť od Bruselu. Referendum o vystúpení však v relatívne euroskeptickej Británii pokojne môže byť úspešné.

Hollande aj Merkelová opatrne naznačujú, že si vedia predstaviť EÚ aj bez Britov, radosťou ale nejasajú. Britský príklad totiž môže motivovať aj iné krajiny EÚ, ktoré majú pocit, že na členstvo skôr doplácajú, k vyjednávaniu výhodnejších podmienok.

Brusel však popri záchrane Európy nezahála a naďalej sa venuje svojej obľúbenej zábave, ktorou je vymýšľanie nových smerníc. Po rozbehnutí iniciatívy za vyššie počty žien v dozorných radách akciových spoločností si tento krát zobrali na mušku veľmi dôležitú tému: politiku jedinej príručnej batožiny niektorých nízko nákladových leteckých spoločností. Túto chcú zrušiť štandardizáciou pravidiel pre všetky aerolinky. S dopadom na ceny leteniek si v Bruseli hlavy nelámu. Na rozdiel od Európanov, ktorí si svoje letenky hradia zo svojho a sú tak pri niekoľko hodinovom lete ochotní podstúpiť mierny diskomfort v záujme ušetrenia desiatok eur, dostávajú členovia Európskeho parlamentu bohaté diéty od daňových poplatníkov.

Aj keď sa zdá, že bez niektorých aktérov by eurosága nemohla existovať, občas predsa len prichádza k striedaniu stráží. Post šéfa eurogroupy opúšťa Jean-Claude Juncker, vo funkcií ho nahradí holandský minister financií Jeroen Dijsselbloem. Kedysi európskym monarchom končil mandát úmrtím, dnes vyprcháva volebným obdobím.

Ak by ste náhodou nevedeli, Európska únia privíta v tomto roku nového člena. Od 1. júla sa ním stane Chorvátsko. Malá kopa pýta viac a ktovie, možno Chorvátov jedného dňa zapriahne aj do posilňovania európskej vzájomnosti prostredníctvom ESM.

Pekný zvyšok týždňa v duchu európskej súdr(u)žnosti želá

Ján Dinga